

Notat

Dato: 18.12.2014
Sagsnr.: 2014-002180
Dok. nr.: 2014-002180-18
Direkte telefon: 9931 4970
Initialer: AND/ANK

Miljø- og Energiforvaltningen
Aalborg Forsyning, Renovation
Over Bækken 2
Postboks 463
9100 Aalborg

Undersøgelse og beskrivelse af de arbejdsmiljømæssige konsekvenser ved ændret indsamling af dagrenovation fra sække til containere i Aalborg Kommune

På Miljø- og Energiudvalget den 20.8.2014 blev det besluttet, at Aalborg Kommunes affaldshåndteringsplan, Aalborg uden affald 2014-2025 indstilledes til godkendelse i byrådet. Udvalget ønskede dog til 2. behandling at få belyst de arbejdsmiljømæssige konsekvenser ved afhentning af containere i forhold til kantsten/nedkørsler.

I offentlighedsperioden for Aalborg uden affald 2014-2025 kom Renovations dagrenovationsgruppe med en indsigelse til, at dagrenovation skal indsamles i containere i stedet for sække. Der er i indsigelsen påpeget forskellige problematiske arbejdsmiljøforhold ved dette skifte.

Behandling på LMU i Renovation

Nærværende notat er behandlet på LMU-møde i Aalborg Forsyning, Renovation den 11. december 2014. Følgende er fra referatet fra mødet:

”3. Behandling af foreløbigt arbejdsnotat vedr. indsigelse til affaldsplan

- Indsigelser drøftes.
B siden angiver, at fremsendte indsigelse skal betragtes som en hjælp idet de har lavet denne for at få den bedst mulige affaldsplan. Indsigelsen er ikke en kritik, og det er helt sikkert, at personalet bidrager til at planen gennemføres med sikker drift, når den kommer.
- LMU er enige om, at der i forbindelse med fremtidig planlægninger af affaldsplaner, indretninger af pladser eller andre større tiltag, skal ske drøftelser, som sikrer, at ideer, muligheder eller innovative tiltag i fællesskab er belyst, og at de bedste ideer medtages. LMU finder det hensigtsmæssigt, at det er organisationen der som samlet ledelse og personale, sikrer at drøftelserne er foretaget, og at de gode tiltag indarbejdes i materialet.
- Umiddelbart ingen kommentarer til arbejdsnotat.”

I dette notat er forskellige arbejdsmiljømæssige forhold undersøgt og beskrevet i forhold til kantsten/nedkørsler og i forhold til indsigelsen fra dagrenovationsgruppen.

I undersøgelsen har følgende bidraget med oplysninger og erfaringer:

- **Meldgaard, formand**
Meldgaard tømmer containere med dagrenovation i Aalborg Kommune (den tidligere Sejflod Kommune). Der tømmes ugentligt 1.853 stk. 140 liters og 1.060 stk. 240 liters containere. Containerne hentes ved standplads og afleveres i skel.
- **Arbejdstilsynet, tilsynsførende**
Arbejdstilsynet er som udgangspunkt positive mht., at der indføres containere i stedet for sække, og arbejdstilsynet udtaler, at mange af de arbejdsmiljøproblemer, der ses ved indsamling af dagrenovation, knytter sig til sække. Det gælder både for stik- og skæreskader og ergonomi i forhold til løft af sækken ud af stativet.
- **Rødovre Kommune, sagsbehandler**
Rødovre Kommune har ved alle enfamiliehuse tre stk. todelte containere på 240 liter (restaffald/bioaffald, metal/glas, papir/plast) som afhentes ved de ca. 10.000 husstande ved standplads og afleveres ved standplads.
- **Faxe Forsyning, kundefrådgiver**
Faxe Kommune har ved husstandene tohjulede containere til dagrenovation på 140 liter til 370 liter, hvor den mindste container tømmes enten hver uge eller hver 14. dag. Alle de andre containere tømmes hver 14. dag. Containerne afhentes og afleveres ved standplads.
- **AffaldVarme Aarhus, affaldskonsulent**
Aarhus Kommune har containere ved alle enfamiliehuse i forskellige størrelser fra 130 liter til 240 liter, som tømmes hver 14. dag. Containerne afhentes og afleveres ved standplads. Dog med mulighed for skelrabortordning.
- **Odense Renovation A/S, sagsbehandler m.fl.**
Odense Kommune har containere ved alle enfamiliehuse i forskellige størrelser fra 130 liter til 240 liter som tømmes hver 14. dag – med mulighed for ændring i sommerperioden. Containerne afhentes og afleveres i skel, medmindre der er bestilt afhentning og aflevering ved standplads.

Involvering af medarbejdere fra dagrenovationsgruppen

Efter Miljø- og Energiudvalgets beslutning om at ændre ordningen for indsamling af dagrenovation fra sække til containere er medarbejderne i Renovation i forskellige sammenhænge blevet involveret i planlægningsarbejdet:

- 24.03.2014: LMU-møde, hvor ledelsen informerer om et paradigmeskift fra sække til containere. På mødet opfordres der til, at de tillidsvalgte udpeger medarbejdere, der kan være med til at diskutere serviceniveauet.
Efterfølgende blev to medarbejdere fra dagrenovationsgruppen udvalgt til at være med i de arbejdsgrupper, der skal planlægge ændringen for dagrenovationsgruppen.
- 18.06.2014: Møde med repræsentanter fra dagrenovationsgruppen. På mødet blev de forskellige problemstillinger ved brug af containere kontra sække drøftet. Konklusionen fra mødet

var, at der indsamles baggrundsviden fra andre kommuner, som allerede tømmer containere. Herefter indkaldes til opfølgende møder, når affaldshåndteringsplanen er blevet godkendt.

- 25.06.2014: LMU-møde, hvor affaldsplanen var et af de punkter, der blev behandlet på mødet.
- 22.09.2014: LMU-møde, hvor affaldsplanen var et af de punkter, der blev behandlet på mødet.
- 29.11.2014: Arbejdsgruppe på besøg hos M. Larsen for at se på biler.
- 29.11.2014: Arbejdsgruppe på besøg hos Rødovre Kommune for at høre om deres erfaringer med indførelse af containere.
- 30.11.2014: Inspirationsbesøg hos Odense Renovation A/S for at høre om deres erfaringer.

Renovations opfølgende handlinger mht. involvering af medarbejder

Medarbejderne fra dagrenovationsgruppen involveres også i processen fremadrettet.

Kantsten/nedkørsler

Rødovre Kommune udtaler, at problematikken omkring kantsten ikke har været et "emne" hos dem. Skraldemændene kan benytte de nedkørsler, der allerede eksisterer, og det har ikke været noget, skraldemændene har taget op. De AT-problemer, Rødovre har oplevet, er hovedsageligt inde på borgernes grund, hvor der er løse sten, trin, stigninger, smalle adgangsveje osv..

Faxe Forsyning oplever heller ikke specielt problemer omkring kantsten. I deres regulativ kræves, at adgangsvejen skal være med fast underlag, stigning max. 10 % osv.. Kantstensproblemer er ikke noget, Faxe Forsyning hører om fra skraldemændene.

Meldgaard udtaler, at 140 liters containere er ok i forhold til fortovskanten, men at en 240 liter container kan være tung at få ned over kanten, når den er fyldt.

AffaldVarme Aarhus nævner ikke problemer med kantsten/fortovskant.

Arbejdstilsynet udtaler, at de som sådan ikke har haft sager med kantsten. Kantsten er overalt, og er en del af dagligdagen, når der tømmes affald. Der henvises til "At-vejledning nr. D.2.24 af 13. oktober 2009 om Indretning og brug af dagrenovationssystemer", som altid bør følges.

Renovations opfølgende handlinger mht. kantsten

I villaområder er der typisk nedkørsel ved alle ejendomme. I midtbyen tømmes i forvejen primært containere og underjordiske containere. Her er der således ikke forandringer i forhold til den nuværende tømning.

Hvis der opstår problemer med kantsten, behandles disse efter At-vejledning nr. D.2.24.

Stikskader/tab af containere

I indsigelsen nævnes, at tab af containere er et større problem end stikskader.

Stikskader: Der er siden 2011 blevet registreret 3 stikskader blandt medarbejderne i Renovation. Der ikke er blevet registreret nærved-uheld på stikskader.

Arbejdstilsynet nævner Reno Djurs sagen, med en arbejdsulykke, hvor en skraldemand fik et dybt sår i det ene ben forårsaget af en jagtkniv, der gennembrød en renovations-sæk. Ulykken medførte et påbud og betød, at Reno Djurs valgte at indføre containere i hele kommunen.

Tab af containere: Der er siden 2011 blevet registreret 2 sager i Renovation, hvor en container er blevet tabt. Der ikke er blevet registreret nærved-uheld på tabte containere.

Ved en forespørgsel blandt medarbejderne om årsagerne til tab af containere, oplyser medarbejderne, at tab af containere i langt de fleste tilfælde sker, når der er tale om 400 og 600 liters glasfibercontainere med jernramme. Undersøgelsen viser dog også, at det kan ske, at fuldstøbte plastcontainere tabes, men også her er der tale om de større containere fra 400 til 660 liter. Problemet kan derfor ikke helt udelukkes.

Renovations opfølgende handlinger mht. tab af containere

Der er taget en beslutning om, at glasfibercontainere fremover ikke bliver indkøbt og løbende udfases.

De containere, som skal erstatte sække, er uden jernramme og af størrelsen 140 til 240 liter. Det er Renovations vurdering, at der ikke er stor risiko for tab af disse containere. Der skal dog laves en endelig risikovurdering af arbejdsgangen. Desuden opfordres medarbejderne til at notere nærved-uheld.

Vinter

Arbejdstilsynet udtaler, at ekstraordinære forhold ikke bør blandes sammen med den daglige drift. Der bør ved hårde vintre, hvor det kan være vanskeligt at tømme affald, være et beredskab, uanset om der tømmes sække eller containere. En beredskabsplan med vilkår, som træder i kraft, når der ikke kan tømmes dagrenovation. I sådanne situationer kan der koordineres med dem, der står for snerydningen, og der kan opsættes midlertidige affaldsstationer. Desuden bør der gøres noget ud af at informere borgere og erhverv.

Faxe Forsyning pointerer, at kærren, der bruges ved sækketømning, og den tohjulede container i princippet ikke er så forskellige at arbejde med. De nævner, at hvis der ikke er fjernet sne, kan containeren godt trække en bunke sne sammen, som skal forceres, idet afstanden fra containerens nederste del til hjulene typisk er mindre end på kærren.

Meldgaard udtaler mht. vinterkørsel, at de kun kan tømme, såfremt der er ryddet, da containerne ikke kan køres igennem snedriver. Meldgaard påpeger, at det største problem med sne er ude på landet, hvor der er 240 liters containere. Her dækkes containerne til, når sneploven kommer.

Renovations opfølgende handlinger mht. vinter

Der udarbejdes en beredskabsplan i samarbejde med dagrenovationsgruppen.

Hygiejne

Rødovre Kommune siger, at deres bio-restaffaldscontainer lugter i sommervarmen, men det gør en almindelig skraldesæk også. Rødovre har valgt, at rengøring af containere er noget, borgerne selv må stå for.

Faxe Forsyning fortæller, at der på grund af 14-dags tømning kan opstå lugtgener (og mider) i sommerperioden, hvis containeren står direkte i solen. Det påhviler borgerne selv at renholde containeren. Mange borgere bruger indsatsække i containeren, som kan købes både hos Faxe Forsyning, på borgerservice og i supermarkederne. Der er mikroskopiske huller i bunden, så evt. væske kan løbe ud.

Aarhus fortæller, at det er korrekt, at der i varme sommermåneder kan opstå problemer med lugt/mider i containerne. Men det er ikke et generelt problem, hvis affaldet emballeres og låget lukkes. Dog kan lugtgener tæt på containeren ikke undgås, når det er meget varmt. Hvis uheldet er ude med eksempelvis mider, må borgerne bestille en vask af containeren.

Meldgaard, som kører i Aalborg Kommune, fortæller, at hygiejnen nok er som ved alle andre lukkede containere og mener, at og hvis der benyttes en foringspose, så er hygiejnen i selve containeren ikke dårligere end ved sækkeløsning.

I Odense får alle borgere tilbudt 1-2 containervaske i løbet af et år. Derudover kan der bestilles ekstra containervaske.

Renovations opfølgende handlinger mht. hygiejne

Renholdelse af containere vil som udgangspunkt blive borgernes eget ansvar.

Sagen vil dog blive revurderet, hvis der mod forventning viser sig et behov for vask af containere.

Overfyldt/Ekstra sække

I indsigelsen nævnes, at fleksibiliteten ved containere er dårligere end ved sække, bl.a. med den argumentation, at borgerne frit kan bestille det antal sække, de vil have tømt, og at der kan bestilles ekstra tømninger.

Også ved skift til containere vil der være mulighed for at bestille forskellige størrelser af containere. Desuden vil der stadig være mulighed for at bestille en ekstra sæk ved særligt behov.

Renovations opfølgende handlinger mht. ekstra sække

Til tømning af de ekstra sække stilles der det udstyr til rådighed, der er nødvendigt, således at der ikke vil være utilfredsstillende, arbejdsmiljømæssige belastninger. Renovation vurderer, at antallet af ekstra sække bliver relativt lavt.

Øvrige kommentarer

Meldgaard udtaler, at de primært får henvendelser på, hvorfor containeren ikke er kørt på plads igen.

Faxe Forsyning udtaler, at et problem hos dem typisk er hjul, der falder af, og låg der ikke er lukket rigtigt, og som derefter bliver ”spist” af bilen.

Arbejdstilsynet udtaler, at det er vigtigt, at der købes containere med den rette udformning, således der tages hensyn til ergonomien, dvs. der skal være gode hjul og fornuftige greb på containerne, specielt når der skal forceres forhindringer, som f.eks. en kantsten.

Faxe Forsyning udtaler, at de tilbagemeldinger, de oftest får, er, at beholderen er overfyldt, låget kan ikke lukkes, og at håndtagene på beholderen skal vende ud mod skraldemanden – det gør de ofte ikke.

Renovations opfølgende handlinger mht. øvrige kommentarer

- *Renovation er ekstra opmærksom på hjul, greb og låg i forbindelse med indkøb af containere. Det vil således være minimumskrav, at containerne er CE-mærkede, at de overholder DS/EN standarderne, og er udformet i henhold til At-vejledning nr. D.2.24.*
- *I det kommende regulativ for husholdninger vil der ud over de nuværende AT-krav også blive indarbejdet krav mht. placering af containere og krav mht. max. afstand fra bil til standplads.*